

היא שלא תאכל פירות, ותלתה את נדרה בתשמיש המיטה⁽³⁸⁾, וקיים לה איהו את נדרה,

וקסבר רבי מאיר⁽³⁹⁾ — הוא נותן אצבע בין שיניה. דהיינו הבעל שקיים את נדרה אשם בכך שלא הפר לה, ולכן יוציא לאלתר ויתן כתובה.

וכאן לא שייך להמתין שבוע או שבועיים, כמו במקום שנדר הבעל, כיון שאם האשה נדרה, לא תבקש פתח נדרה, כיון שמטרת נדרה שיוציאנה. רש"י.

ומקשינן: וכי סבר רבי מאיר היכן שנדרה היא וקיים לה הבעל, שנחשב הדבר כאילו הוא נותן אצבע בין שיניה?

והרי תניא: האשה שנדרה בנזיר [קיבלה על עצמה נזירות] ושמע בעלה ולא הפר לה,

רבי מאיר ורבי יהודה אומרים: היא נתנה אצבע בין שיניה [כלומר, היא גרמה לעצמה

את ההפסד]. לפיכך, אם רצה הבעל להפר, יפר.

ואם אמר 'אי אפשי באשה נדרנית', תצא שלא בכתובה⁽⁴⁰⁾.

רבי יוסי ורבי אלעזר אומרים: הוא נותן אצבע בין שיניה [הוא גרם לה את ההפסד]. לפיכך, אם רצה הבעל להפר, יפר. ואם לא רצה להפר, ואמר 'אי אפשי באשה נדרנית', יוציא, ויתן כתובה⁽⁴¹⁾.

על כל פנים, מבוארת דעת רבי מאיר, שכאשר נדרה היא, וקיים לה הבעל, שהיא נתנה אצבע בין שיניה. ואם כן, אין להעמיד את המשנה באופן שנדרה היא וקיים לה הוא, כיון שאז אינו חייב לתת לה כתובה.

ומתרצת הגמרא: איפוד! נהפוך את שמות התנאים במשנה, וכך יש לגרוס בה: רבי מאיר ורבי יהודה אומרים: הוא נותן אצבע בין שיניה, רבי יוסי ורבי אלעזר אומרים: היא נתנה אצבע בין שיניה.

39. היינו תנא קמא דמשנתינו, כיון ש"סתם משנה רבי מאיר היא".

40. ומדובר בנדרים שיש בהם עינוי נפש לבעל, ולכן אפילו אם מקיימת את נדרה יכול הבעל לגרשה בלא כתובה. אבל בשאר נדרים אינו יכול לגרשה אלא אם עוברת על נדרה. תוספות.

41. הרמב"ם (פרק יב' מהלכות אישות הלכה כד') דקדק מלשון המשנה, שאין כופין אותו להוציא, אלא רק אם אמר מעצמו "אי אפשי באשה נדרנית", ורוצה להוציאה עליו לתת כתובה.

38. כך הבאור לדעת רש"י. (כמו שנראה הבנת התוספות והר"ן בדבריו).

ומה שהכריחו לפרש שנדרה מאכילת פירות ותלתה בתשמיש, שאם לא תלתה בתשמיש יקשה — מדוע עליו להוציאה, מה תרויח האשה בכך, הלא בין כה וכה אסורה היא באכילת פירות?

ולכן פירש שתלתה בתשמיש, ועל ידי שיוציאנה תותר להנשא לאחר.

אך התוספות פרשו, שנדרה מהפירות כל זמן שהיא תחתיו, ולא תלתה בתשמיש. ולכן יוציאנה מיד כיון שהוא נתן אצבע בין שיניה, ואינה יכולה לסבול איסור אכילת פירות אפילו יום אחד.